

Rolfsted Sogns Lokalhistoriske Forening

2017-1

Kære alle beboere i Rolfsted Sogn.

Dette nummer har vi valgt at trykke til alle husstande i Rolfsted Sogn, dvs. til områderne Hudevad, Kappendrup, Ferritslev og Rolsted.

Lokalhistorisk forening laver 2-3 arrangementer årligt, hvor den lokale historiefortælling er i centrum. Der udgives i samarbejde med den lokale arkivleder Arne B. Pedersen ligeledes en folder 2 gange om året med historier - fotos mm. De kan også ses på hjemmesiden:

<http://www.rolfstedarkivet.dk>

Men hvad er Lokalhistorisk Arkiv?

Det lokalhistoriske arkiv er en del af lokalsamfundets ”fælles hukommelse” – stedet, hvor vi finder viden om vores lokale kulturhistorie - om mennesker og huse, om arbejde og fritid i ”gamle dage”. Alle disse informationer er ved at blive arkiveret digitalt sammen med ca 500 andre lokalarkiver i Danmark på en fælles platform, nemlig <https://arkiv.dk> .

Rolfsted Sogns Lokalhistoriske Arkiv har til huse i Ferritslev Fritidshus, 1.sal på Ørbækvej 916 A. 5863 Ferritslev

Hvad modtager vi?

Personlige papirer.

Alle former for attester, stamtavler, breve, dagbøger, erindringer, skudsmålhbøger, fagforeningsbøger, regnskaber, festsange, billeder m.v.

Ejendoms-papirer:

Ejendommenes historie. Matrikelkort, udstykningsplaner, skøder, bygningstegninger, forsikrings-papirer, regnskaber, billeder m.v.

Foreningsdokumenter

Udskrevne forhandlingsprotokoller, regnskabsbøger, medlemsfortegnelser m.v.

Virksomheds- og forretningsdokumenter:

Protokoller, regnskaber, korrespondance, kataloger, tryksager, regnings-blanketter, regninger m.v.

Billeder:

Af begivenheder, steder, bygninger, maskiner, gruppebilleder, personer m.v. Såvel i form af glasplader som positiver, negativer, dias og video. Alt har interesse, både som gave og som lån til kopiering.

Arkivet er åbent onsdag i lige uger fra 16 - 17 og efter aftale med arkivleder Arne B. Pedersen på tlf. [65 98 12 74](tel:65981274).

Har du/I lyst til at støtte arbejdet med det lokalhistoriske og modtage foreningens folder 2 gange årligt, kan du/I blive medlem - enten som husstand til årligt kr 80,- eller som enkeltpersoner til kr. 40,-. Du/I er velkommen til at indbetale direkte til vor konto i Sparekassen Faaborg, Reg. nr. 0828, Kontonummer [0000535117](https://www.sparekassenfaaborg.dk), eller kontakte kassereren (se andet sted i folder). Husk blot at anføre navn og adresse. Med venlig hilsen bestyrelsen ☺

Siden sidst.

Onsdag den 5. oktober

vistes filmen ”Gamle køretøjer fra Hudevad Smedje”.

Onsdag 2. november

vistes filmen ”Interviews om Hudevad Radiatorfabrik”.

Begge gange med interesserede tilhørere.

26. november.

Også i år deltog Rolfsted Lokalarkiv i julehygge i Ferritslev Fritidshus, ligeledes med en lille konkurrence om en flaske rødvin. Der blev spurgt om, hvornår Ferritslev Posthus blev åbnet, og hvornår det lukkede og flyttede hen i brugsen. Svaret var 1955 og 1982. Vinder blev Kristian Madsen.

Arkivet har modtaget en del gamle billeder, billede af Rolfsted Sogneråd og fra Marius Pedersen, indtegningsbevis og tjenestebog til militæret, avisudklip om Thorvald Ågård. Fra Hudevad Kunstsmedje er der kommet 3 CDer om smedjen m.m. Dokumenter fra Rolfsted Transformerselskabs ophør.

Rolsteds sidste hedninge - om en vikingetidsgravplads ved Rolighedsvej

Af Mogens Bo Henriksen

Den følgende historie om vikingetidsgravpladsen ved Rolsted er skrevet ved hjælp af usammenhængende brikker, men den sidste linje til historien er ikke nødvendigvis nedfældet endnu. Mon der ude i lokalområdet findes personer, som ligger inde med genstande – eller oplysninger om genstande – som er fundet ved grusgravning eller markarbejde på stedet? Eller er der mon nogen, der har fotos fra arbejdet i grusgraven, for i så fald vil jeg meget gerne have en mail med nærmere oplysninger. Det vil nemlig være særdeles interessant at kunne følge op på historien for at belyse, hvad der skete i 800-900-årene, hvor Rolsteds sidste generationer af hedninge gravlagde deres døde ved foden af et allerede da årtusindgammelt gravminde på nordsiden af Vindinge Å.

Området omkring Rolsted er kendt for sine udstrakte forekomster af grus og sand, der er aflejret af brusende smeltevandsstrømme mod slutningen af sidste istid. Siden 1800-tallet har råstofferne været mål for indvinding, og mange fortidsminder – især storstensgrave og rundhøje – er sløjftet i den forbindelse. De omfattende grusgravninger må også have medført, at man har forstyrret begravelser og bopladser, der ikke var synlige på overfladen, og i den forbindelse må der være fremkommet genstand, som ikke er nået til museernes kendskab. Det viser i hvert fald den følgende historie, der er sammenstykket af spredte fund og iagttagelser, der i tidens løb er tilgået museerne.

Kroner for fortiden

I 1932 købte Fyns Stiftsmuseum – nu en del af Odense Bys Museer – et treflignet eller kløverbladsformet og forgyldt bronzesmykke af en C. Wagner i Assens. Denne Wagner forsynede flittigt museet med oldsager, der var dukket op ved mark- og gravearbejde rundt omkring i landet. Handlerne omfattede også genstande, der i dag ville være omfattet af danefælovgivningen, som det ville have været tilfældet med dette stykke.

Desværre var genstandene sjældent forsynet med de detaljerede fundoplysninger, som er så vigtige for forståelsen af deres sammenhæng og tolkning, og i dette tilfælde var den ledsagende tekst blot, at smykket var fundet ”i nærheden af Rolighedskroen Rolsted pr. Langeskov”.

De næste genstande fra området kom til museet med Ladbyskibets finder, den navnkundige apoteker og amatørarkæolog Poul Helweg Mikkelsen, Odense, som mellemmand. Det skete, da museet i 1934 modtog to bronzesmykker og nogle jerngenstande fra gårdejer Niels Eriksen, Davinde. Det blev ved den lejlighed oplyst, at genstandene var fundet i samme grusgrav som det bronzesmykke, som museet havde købt et par år tidligere. Smykkerne var et treflignet eksemplar som det, der tidligere var kommet til museet, samt et såkaldt skålformet spænde; hertil kom flere stærkt forrustede jerngenstande.

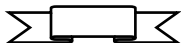
Under en gennemgang af museets protokoller i 2000 blev jeg opmærksom på, at det præcise fundsted for disse ganske sjældne og velbevarede genstande aldrig var blevet registreret. Da de kunne antages at stamme fra en vikingetidsgravplads, som der ikke kendes så mange af på Fyn, ville det være interessant at lokalisere fundstedet mere præcist end ”i nærheden af Rolighedskroen”. I et spinkelt håb om, at de sparsomme personoplysninger i sagen kunne føre os på sporet, blev et brev sendt til lokalhistorisk arkiv i Rolsted. Herfra blev der henvist til Niels Eriksens søn, H.C. Eriksen, Østerlundgård, der kunne oplyse, at fundstedet måtte være en grusgrav umiddelbart syd for Rolighedsvej i Rolsted – nærmere betegnet på matrikel 68d (fig. 1). H.C. Eriksen kunne oplyse, at der havde været en til faderens ejendom hørende grusgrav på dette sted, hvilket kunne bekræftes ved at studere kort- og luftfotomateriale fra første halvdel af 1900-tallet. Fundtilvæksten slutter imidlertid ikke her.

I 2014 udbød auktionshuset Lauritz.com to skålformede bronzespænder til salg, og den korte, ledsagende tekst oplyste, at de stammede fra Fyn. Det medførte flere henvendelser til Odense Bys Museer og Nationalmuseet fra amatørarkæologer, der var fandt det besynderligt, at man kunne sælge sådanne sager, der måtte være omfattet af danefælovgivningen. Nationalmuseet, der er myndighed spørgsmål om

danefæ, fik auktionen standset, så forholdene kunne belyses nærmere. Det viste sig at være en heldig disposition. En undersøgelse af genstandenes ejerforhold gennem tiden viste, at de i sin tid havde været ejet af en odenseansk privatsamler af oldsager, Harald Viggo Holst. Dennes oldsagssamling var især skabt via opkøb rundt omkring på Fyn, og efter hans død var størstedelen af genstandene spredt for alle vinde – men et katalog og et detaljeret kort var tilgået Nationalmuseet. Dette kort viste beliggenheden af netop den grusgrav, som H.C. Eriksen havde udpeget som fundstedet for de genstande, som var tilgået Odense Bys Museer! Da det således kunne anses for sandsynligt, at de to spænder fra auktionen stammede fra samme grusgrav syd for Rolighedsvej, blev de inddraget af Nationalmuseet som danefæ.

Mogens Bo Henriksen er arkæolog og museumsinspektør ved Odense Bys Museer og kan kontaktes på mbhe@odense.dk.

Hele artiklen med billeder udleveres som særtryk af vores folder ved foredraget den 22. februar og ved generalforsamlingen.

Hudevad Smedjemuseum.

Særudstillingen ”Altergitre”, der fotografisk gennemgår håndsmedede altergitre i 10 forskellige kirker, nedtages den 29. december 2016, men kan efterfølgende ses i våbenhuset til Hillerslev Kirke. Måske vises udstillingen igen ved en senere lejlighed i Hudevad.

Tre skoler, nemlig Rolfsted Skole, Rudolf Steiner Skolen og Rosengårdsskolen i Odense har haft elevhold på besøg i Smedjen. Her lærte de grundlæggende principper for smedning, der sluttede med fremstilling af en smykke kopi fra vikingetiden. Tre undervisere deltog hver gang i den ressourcekrævende aktivitet, der også omfattede en teoretisk indføring i jernets struktur og egenskaber.

I begyndelse af året blev vi kontaktet af forældrene til en autistisk dreng, hvis store og altopslugende interesse var smedning. Med nogen betænkelighed inviterede vi ham til smedjen for at lade ham prøve det vanskelige håndværk. Igennem drengens fem besøg har vi hos ham kunnet iagttage et stigende engagement, udadvendthed og tilnærmelse til det normale i hans forhold til omverdenen og ikke mindst til personer fra smedjen. Det første besøg fik en del avisomtale og var direkte årsag til, at forskellige personer donerede en ambolt, en esse og et lokale, så drengen nu kan dyrke sin store interesse hjemme.

Tom Møller Pedersen

Arrangementer

Torsdag den 20. april.

Bustur til Clay Keramikmuseum.

Afgang fra Ferritslev Fritidshus kl. 13.15. Guidet tur gennem udstillingen inkl. ”Skattekammeret” med det flotteste fra Royal Scandinavia. Kaffe / the og lagkage i caféen. Der bliver også tid til at gå rundt på egen hånd. Kl. 17 kører vi retur.

Pris 150 kr. for medlemmer (ellers 350) inkl. kaffe / the og lagkage. Turen arrangeres i samarbejde med Nutidens Husmødre.

Tilmelding til Hanne Lise på tlf. 30 30 67 40 senest 9/4.

Onsdag 18. januar kl. 19.30 på Ferritslev Friskole.

Et spændende **forfatterforedrag på Ferritslev Friskole!** Vi fortsætter lidt i det islandske igen i år- sidst var det islandske skjalde.

Susanne Clod Pedersen er dansk forfatter, pianist og organist. Hun skriver historiske værker, som primært strækker sig fra vikingetiden til middelalderen.

Hun vil her fortælle om, hvordan en moderne forfatter gør sig tanker, researcher og skriver en saga på tre bind. Arnulf sagaen er en drønspændende anmelder-og læserrost vikingeserie. Den nordiske historie om magtspil og ambitioner op rulles her i sin storladne skønhed og gru, mens Arnulf vokser fra at være en ilter ung mand til berejst kriger og jomsviking.

Pris for indgang og kaffe: 50 kr.

Arrangeres i et samarbejde mellem Foreningen Norden Midtfn, lokalhistorisk arkiv Rolfsted, Nutidens Husmødre og Ferritslev Friskole.

Lokalhistorisk Aften 22. februar kl. 19.00 i Fritidshuset

Rolfsted i (meget) gamle dage.

I vikingetiden for godt 1000 år siden var vores del af Fyn ret tæt befolket. Det er tydeligt i fx Bytoften ved Langeskov. Men længe inden boede der mennesker i Rolfsted-Ferritslev og omegn. Langdyssen på Langdyssevej og ved Rolighedsvej viser det tydeligt.

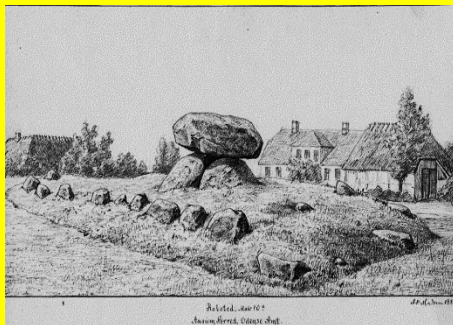
Men hvem var egentlig disse mennesker? Og hvad ved vi om dem?

Arkæolog **Michael Borre Lundø** Odense Bys Museer, vil prøve at besvare disse spørgsmål for os.

I pausen viser Lars Kramer fund gjort med detektor i Rolfsted de sidste måneder

Pris incl. kaffe og kage: 60 kr.

Billet købes i Ferritslev Fritidshus Tlf. 65981315

5. april kl. 19.00 Generalforsamling.

Niels Grønbeck, der i dag bor på Ulriksholm Slot, voksede op i Rolfsted. Han vil fortælle om sin barndom i byen og livet i Rolfsted og Ferritslev for 50-60 år siden.

Bestyrelsen for Lokalhistoriske Forening:

Thorkil Jacobsen, Rolfsted, formand	65982003
Kirsten Grell næstformand	65982224
Anna Z Therkildsen kasserer	65981654
Holger Pedersen	29722899
Inger Tønning sekretær	65982250

Rolfsted Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Adr.: Ferritslev Fritidshus

Ørbækvej nr. 916 A (1. sal)

Åbent i lige uger om onsdagen fra 16 til 17 og efter aftale med leder Arne B. Pedersen tlf. 65981274.

Lukket i juli og august og i skoleferier.

E-mail: rolfstedarkivet@yahoo.dk

hjemmeside: www.rolfstedarkivet.dk

